

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 4 ft., félévre 2 ft., negyedévre 1 ft. Egyes szám ára 8 kr.

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

ISSEKUTZ JÁNOS.

Főmunkatárs: **PUBLI Á ERNŐ.**

Kiadó: **Papp György.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Püsp. Lyc. nyomda.

Hirdetések díjszabály szerint.

Jelen nevelési és tanítási rendszerünk, s a zónaidő behozatala népiskoláinkba.

Hogy jelen nevelési- és tanítási rendszerünket méltóan ecsetelhessem, lássuk első sorban is gyermekeink testszervezetét.

A legtöbb gyermek — hála Istennek! — épen jön ki a Teremtő kezéből. Nos mit tesz a család, mint a gyermek első dajkája, ápolója, hogy a léleknek e templomát rendeltetéséhez hűen ápolja? Bátran elmondhatjuk, hogy a szülői ház, melynek körében a gyermek életének első éveit éli: e tekintetben inkább ront, mint épít. Akárhány családban ugyanis az elkenyvezetés, a gyermeknek a szabad levegőtől való elvonása, a testet csupán egyoldalulag fejlesztő gyermekjátékok; itt a gondatlanság, ott a tulságos szigor, a gyermeknek folytonos csendes ülésre való kényszerítése egyenesen egészséges testi fejlődésének hátrányára vannak.

Most következik az iskola. Jelen nevelési és tanítási rendszerünk mellett méltó utódja a családnak.

Valóban, ha mai iskolaköteles gyermekeinknek testszervezetét tekintjük: a kép nagyon is elszomorító. Valóságos liliputiakkal van dolgunk, kiknek nem egyikevel lehetne igen szép üzletet csinálni. Pedig az iskolának oda kellene törekednie, hogy a család mulasztásait e tekintetben helyre üsse. Minden eszközt föl kellene használnia arra, hogy a gyermek elhanyagolt testi élete rendes irányba tereltesse; hogy következetes, kitartó munkájával a gyermekeknek egészséges, edzett, munkabíró fejlődést biztosítson.

Ugy ám! csak hogy erre az iskola jelen tanítási és nevelési rendszerünk mellett nem ér rá! A „Vorschrift“ az, hogy a gyermek minél többet szedjen a begyébe az előírt tantárgyakból. Valóságos kis egyetemi polgárokkal van dolgunk, kiknek bonalja alig képes magába foglalni a tankönyvek sokaságát. E kis műzsa-fiak csaknem az egész napot az iskolában töltik. *Akkor hagyják el az iskolát, midőn a nap alkonyulatával a testi életben is beáll a nyugalom ideje: midőn mintegy önkénytelenül kell a testszervezetnek is a természet rendjének hódolnia.* Különösen áll ez a téli időszakban, midőn a virradat és alkonyat ott találják a gyermekeket az iskola poros, büzhödt levegőjében. Már most kérdem, ily viszonyok közt hozzá juthat-e a gyermek egészséges testi fejlődésének fő kellékeihez, a jó és friss levegőhöz? A mozgáshoz, mondjuk a játékhöz, mely pedig életető eleme nemcsak a gyermeki testszervezetnek, hanem magának a léleknek is? Azt a pár órát, melyet a gyerek naponta otthon tölt, azt se tudja, tanulásra használja-e föl, vagy pedig szülői parancsszavának tegyen eleget?

Ép testben: ép lélek. Arany igazság, mely a régi görögöknél az ifjúság neveléséhez oly gazdag gyümölcsöket termelt. Gimnastika, zene! e két fő képző elem az, mely a helleneket a testi és lelki épség, szépség általunk maig is csodált, méltán irigylhető magas fokára emelte, teremtve testi és lelki életükben egy oly főséges harmóniát, mely utánzandó például szolgálhatna Európa minden nemzete részére.

A mozgás élet: a nyugalom halál. A zárt levegő, mint Felméri mondja, méreg a gyermeknek; míg a szabad levegő oly elengedhetlen tápláléka az ifjú szervezetnek, mint a tej. A külső atmoszféra, mondja ugyanó — az a nagy emelő, mely tudónket tiszta levegővel, tagjainkat erővel, s két arcunkat az egészség rózsáival látja el.

S most térjünk át a gyermeki lélekre, az isteni szikrára, melynek rendszeres fejlesztésével, ápolásával az Ur minket bizott meg, s mely szép munkakört Arany-száju Szent János a művészetek művészetének nevez, mondván: Minden szobrásznál, minden festésznél, minden művésznél nagyobbra becsülöm azt, ki a gyermekek lelkeinek képzéséhez ért. S valóban úgy is van!

mert a lelket még szunyadó állapotából életre kelteti, életre serkenteni, azt szívünk melegével ápolni, értelmünk fényével bevilágítani, oda fejleszteni, hogy az úgy földi, mint örök rendeltetését Istennek tetsző módon betölthesse: vajjon nem a hivatások legszebbike ez? S mégis hányan vannak még a „művelt“-nek nevezett emberek között is, kik a tanítókat lenézik! Hogy már maguk a régiek is, kikkel pedig mi a modern koremberei önteltségünkben oly keveset törődünk, mily nagy fensőséget tulajdonítottak a tanítói hivatásnak, mennyire becsülték a tanítót, bizonyítja a hinduk nevelési rendszere. A hinduk már korán gyermekeik szívébe csepegtették azt, hogy a ki édes atyját tiszteli, ez a földi világot nyeri el; övé a földnek minden öröme, minden boldogsága. A ki édes anyját tiszteli, az az aetheri-világ örököse. A ki pedig tanítóját tiszteli, az egyenesen Brahma mennyei világába jut.

No de talán egy kissé messze is tértem tárgyamtól, hisz tulajdonképeni célom az vala, hogy kimutassam azt, miszerint mai nevelési és tanítási rendszerünk lelki tekintetben sem üti meg a mértéket. A baj forrása természetesen itt is első sorban a családban keresendő. Valljuk be igazán azt, hogy a modern szülők minden egyébbhez értenek, csak a gyermekneveléshez nem. A majomszeretet, mely nélkülöz minden bensőséget, a gyermekeknek csakis jelenével törődik. Öröme öröm éri a gyermeket: betöltve minden kedve, vágya. Egy lábtapintása a kis Bándinak megrettentí az egész háznépét, mert hisz ő valóságos kis Napoleon, kinek parancsszava ellentmondást nem tűr. A gyermek arcáról olykor záporoként hulló könnyek, melyeknek forrása ki nem elégített vágyaiban keresendő: — a gyenge, érzékeny szülői kebelre elviselhetetlen. Be kell a „kedves“-nek vágyait töltöni! Minek érezne ő már kis korában nélkülözést!

Igy fejlődik ki aztán szép lassan a gyermeki lélekben az önzés. Ez aztán az alapja mai ifjúságunk materialisztikus hajlamának, mely mindig és mindenben az „én“-t tolja előtérbe, mely földi rendeltetésének (az égről mit se tudva!) egyedüli célját förtelmes vágyainak kielégítésében keresi.

S ha vannak szülők, kik be is látják a jó házi nevelés áldásait gyermekeikre nézve, ugy ezeknek sem történik nevelése oly módon és alakban, mely mintegy alapul szolgálhatna gyermekek jövőbeli boldogulására. Nem! mert nem értik a gyermeknevelés mesterségét. Olvasnak derűre bórura mindent, de, hogy egy jó neveléstani munkát kezükbe vennének, arról szó sincs. Leánygyermekünk, a kiből pedig egykoron anyák lesznek, mai napság talán már a kínai nyelvet is megtanulják; ám arra nem tanítjuk meg őket, hogy egykoron miként teljesítse gyermekeivel szemben anyai szent kötelemét. Nem csepegtetjük szíveikbe a háziasságot, mely nélkül pedig oda a család boldogsága. Igaz ugyan, hogy a modern mama költői hajlama az u. n. unalmas órákban bemagoltat a gyermekkel egy-két versecskét: olykor holmi illemtan-félet is sajátítanak a kis „okosok“ a szülői háznál, no de aztán ennél többet ne várjunk. Ott az iskola, tegye meg a többit!

Elég az hozzá, hogy nagyon elszomorító az az elhanyagolt, sokszor meg épen ferde hajlamokkal saturaált lélek, melynek művelését a szülői ház reánk, tanítókra bizza. S vajjon mi tanítók a lélekművelés nehéz munkájában miként járunk el?

Tanítunk reggeltől estig a nélkül, hogy működésünk, óhajtott sikerre vezetne. Igen! mert fáradozásunk nem arra irányul, hogy a gyermeki lélek nemesebb hajlamait fölébresszük, hogy kedélyvilágában összhangzatot teremtsünk, hanem, hogy teletöltsük lelkét, az általa olykor még nem emészthető ismeretekkel. Meg nem emészthető pedig a közlött ismeret azért, mert nagyobb részben nem a gyermek fejlettségi fokához alkalmazott, másodsor pedig, mert a közlött ismeretek alapos feldolgozására a lélek nem rendelkezik

legendő idővel. Pedig nem szabadna felednünk azt, hogy valamint a test szervezet bizonyos időt igényel, hogy a bevett táplálékot feldolgozhassa, saját céljaira áthasonlíthassa: épugy a lélek is csak lassan, bizonyos idő elteltével munkálhatja a maga üdvét a neki nyújtott táplálékkal. Ellen esetben beáll a lelki életben is a eszmör, az utálat; enyhébb esetben az a „sem hideg sem meleg“-féle lelki állapot, melyet a szellemi foglalkozás, mondjuk az iskolai kötelem teljesítésében nem egy gyermeknél van alkalmunk tapasztalni. Vegyük hozzá még azt, hogy ily viszonyok között vajmi kevés az idő, az alkalom, a melyet működésünk fontosabb részére, a gyermek kedélyvilágának nevelésére fordíthatunk: akkor kétségbevonhatlanul beigazoltuk azt, hogy mai nevelési és tanítási rendszerünk épen nem bízonyult oly üdvösnek, hogy attól a népnevelés szebb, jövőjét remélhessük.

S most már térjünk át jelen értekezésem második pontjára, mely így hangzik:

A zónaidő behozatala a népiskoláinkba.

Tudjuk azt, hogy a középeurópai időszámításnak az u. n. zónaidőnek behozatala óta egész más arculatot mutat családi életünk; hogy az egyes családok életrendjében nagy mérvű változásokat idézett elő. Az újabb időszámítás folytán ugyanis, mely a régivel szemben $\frac{3}{4}$ órai késési különbözetet tüntet föl, a gazdaszony most már később veszi kezébe a főzőkanalat. A déli harangszó, mely a jó emésztési rendszerrel megáldott individuumokra nézve — most már annyi kifakadásoknak vált kutforrásává — a régihez képest jóval későbbben kondul. Ismétlem: a zónaidő az egyes családok életében, különféle időköz köztött viszonyaiban oly lényeges változást idézett elő, hogy nekünk tanítóknak a viszonyokkal akarva nem akarva számolnunk kell, ha csak a családdal, nevelői-tanítói működésünk sikerülésének eme főtényezőjével, ellentétbe jönni nem akarunk.

Am, ha valamely nevelés-tanítási rendszer, óra-beosztás stb. teljesen célra vezetőnek bizonyult, ha annak áldásos volta mellett a tapasztalatnyomás érveket hozhat föl, vagy épen a régi tanrendszernek ujjal való fölcserélése a népnevelés kárával járna, akkor mondom a változtatás általánosabb szempontból tekintve a dolgot még az esetben sem volna indokolt, ha megzavarná az iskola és a családok között multhatatlanul megkívánható jó viszonyt.

Amde volt alkalmam értekezésem első részében kimutatni azt, hogy nem így áll a dolog; hogy bár Magyarhon néptanítóiban nagyobb részben megvan a lelkesedés, a remes vetélkedés a népnevelés terén; még sem érhetik el a kitűzött célt; nem fejthetik ki kellően az emberben az emberit, még kevésbé az istenit, mely pedig a keresztény szellemtől áthatott népnevelésnek legszentebb törekvése, célja.

Hogyan segíthetnénk tehát e bajon? — e kérdés merül föl.

Kifejthetjük szerény nézetem szerint a gyermekben az emberit és istenit akkor, ha elegendő időt engedünk a gyermeknek úgy testi erőinek fejlesztésére, edzésére, mint a már nyújtott ismeretek rendszeres feldolgozására; szóval ha óráinkat úgy osztjuk be, hogy a hét legtöbb délutánján a gyermekeknek szabadja legyen. A tananyag revízióját, leszállítását hiába sürgetjük. Az nem hogy fogyna, hanem nőttön nő. Azt előírják a zöld asztalnál, mitsem törődve azzal, ha vajjon a gyakorlatban van-e eredmény vagy nincs?

Mondom szabadítsuk meg a gyermek testi és lelki életét jelen tanítási rendszerünk békóitól. Ezt pedig csakis úgy érhetjük el, ha időnket úgy osztjuk be, hogy legyen a gyermeknek elegendő ideje természetes hajlamának — a testedző játéknak kielégítésére: testi erőt, vidám kedélyt, lelki örömet merítve abból.

Hogy azonban jelen óramennyiségünkben mitse vegyünk, jónak látnám, ha már reggeli 7 órákor, (zónaidő)

naidő) tehát csakis egy negyed órával előbb, mint régen, megkezdendők a tanítást. Tapasztalatból beszélnek, hogy a kipihent test és léleknek d. e. 4 órai tanítás terhére nem esik, míg a délutáni tanításra tele gyomorral, s épen azért kedvetlenül megjelenő gyermek vajmikeveset fog profitározni tanításunkból.

Hogy a szegényebb sorsu szülőkre nézve gyermekeik szabad délutánja milyen áldás, azt fölösleges bővebben kifejtenem. Szabad délután mellett a földmives, az iparos értékesítheti, fölhasználhatja gyermeke erőit foglalkozásában. Mert bizony nem szabadna felednünk azt, hogy a szegényebb sorsu családoknál a gyermek kisebb testvérét gondozva, most az anyát, majd a cselédet helyettesíti.

A házi földadványoknak meg épen csak akkor lesz meg igazi sikere, ha behozzuk a hét legtöbb napján a délelőtti tanítást. Házi földadványokat adni jelen órábeosztásunk mellett, valóságos emberi kínzás. Vagy kérdeim: kedvvel, sikerrel oldhatja-e meg házi földadványát az a gyermek, ki a nappalnak javarészt szellemi munkával töltötte, ki görbülő háttal hagyta el az iskolát? Valóban a házi földadványok elé tűzött célt, a gyermek örömmunkásságra való szoktatását csakis akkor érhetjük el, ha azt a gyermek vig kedélyvel, ölfressült test és lélekkel végezheti.

Végül hangsúlyozni kívánom azt: ne aggódjunk a fölött, hogy vajjon 4 órai tanítás nem fogja-e kimeríteni a gyermeket? A földolog az, hogy a gyermek idám kedélyvel lépje át az iskola küszöbét; hogy élénk, érdekes tanításainkkal biztosítsuk a figyelmet tanításunk számára.

Én részemről azt mondom, hogy a zónaidő behozatala csakis áldásthöz lehetne tanítványaink testi és lelki életére Tegyük kísérletet! Omnia probate!

Spaller József.

A gyulafehérvári Emke dalárda

f. hó 15-én vasárnap délután tartotta meg a város háza nagy tanácstermében alakuló közgyűlését.

Elnök: Novák Ferencz kir. tanácsos polgármester a gyűlést megnyitván, nagy szabásokban vázolja a dal-egylet célját, hivatását, jellemzi ezen egylet missiojának nagy horderejét; — a megnyitó elnöki beszédet a közgyűlés zajos éljenzéssel fogadta.

Majd Zlamál Agoston második alelnök állott fel és egy terjedelmes beszédben emlékezett meg a dal-egylet fontosságáról; — a tartalmas, szépen átgondolt beszédet az alábbiakban közöljük.

Nagys. kir tanácsos polgármester, dal-egyleti elnök ur!

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Mielőtt dal-egyletünk célját, szükségességét és keletkezését a t. közgyűlésnek néhány futólagos vonásban kifejteni megkezdendém, engedjék meg, hogy szívem legmélyebben érzett háláját fejezzem ki azo meg-tisztelő bizalomért, melylyel engem ezen nem rég szűletett, de már életerős s igazán szép reményekre jogosító dal-egyletnek egyik alelnökévé választani kegyeskedtek. Ha egyelőre megelégszenek ígérekkel, melyekben a cselekvés biztosítóka már eo ipso befoglalatik, akkor hálám néni lerovása gyanánt fogadják abbeli ígéreteket, hogy tisztelnék — melyet az önök kitüntető bizalma ruházott reám — legjobb erőmhez képest mindig megfelelni örvendetes kötelességnek fogom tartani.

T. közgyűlés! Az ének a szív nyelve, a melynek ép úgy meg van a maga czélszerűsége és rendeltetése az emberi életben, mint a közönséges beszédnek. S ha annak a kérdésnek taglalásába bocsátkoznánk, vajjon melyik szebb és eredményében melyik hatásosabb, a beszéd-e avagy az ének, azt hiszem, mindenki ez utóbbinak fogja az elsőség pálmáját nyújtani. Hiszen állítás szembe a legszebb hazafias szónoklatot a szózat kebelrázó és lelkesítő dallamával s bizonyára azt fogják tapasztalni, hogy a szónoklat a hallgatót megrázza, megindítja, tettekre serkenti, de az az ének meghatja, könnyekre fakasztja s az ősi kard megragadására és villogtatására készíti. S az éneket megérti mindenki. A szendergő cseccsemőtől fel a már életunott öregig mindenki hatása alatt áll.

Hallottam — t. közgyűlés — oly emberekről, kiket a legszebb költemény, a leghatásosabb szónoki beszéd érintetlenül, hidegen hagyott, de midőn felzendült a dal, midőn azok a hol kesergő, hol vigadó, majd bánnatteljes, majd megörvendező, hol lemondást panaszló, hol meg szilárd reménységtől áthatott, hol teljesen elhaló, hol még a tenger zugásával vetekedő hangok törtek elő, már nem a hidegen számító és fontolgató észhez, hanem a mélyen érző szívhez szólna — azok az addig minden nemes emberi érzésből kivetkőzött márvány

keménysegtű szívű férfiak sirva fakadtak s legyőzve hüllottak a porba. Hiszen a Bibliából tudjuk, hogy a kegyetlen Saul enyhülést talált Dávid hárfájában és énekében s a béke és szeretet dallamának hatása alatt képtelen volt végrehajtani régóta táplált gyilkos szándokát. A történelemből tanultuk, hogy a szanta iskola-mester Tyrtaeus, kit gunyból küldtek az athéniaiak a spartaiak segítségére, ezeket hazafias dallamaival annyira fölkellesítette, hogy fényes győzelmet arattak elleneiken. S ezen történelmi példák naponként ismétlődnek az egyeseken. Hiszen ki ne tapasztalta volna közülünk az ének felemelő hatását?

A hivatásától eltévedt lélek, ha kinosan hanyatlik az ellenmondás és zűrzavar zajongó tengerén szerencsétlenségében gyógyulást, kétségeskedésében reménysugárt nyer az ének által; mert az isteni harmóniájával jóltevéleg árasztja keblébe a béke malasztját, sőt teljesen belopódzik a meghasonlott, zaklatott lélekbe, hogy visszaadja azt megújodva, megifjodva eredeti rendeltetésének, czéljának.

S ép ezért van az, hogy az ének a legrégebbi időktől kezdve az emberiség kulturális fejlődésében a legnagyobb szerepet játsza S ha igaz Ciceronak abbeli állítása, hogy nincs a föld kerekességén ember s így tehát nép is, a melynek keblébe ne volna beleoltva a személyes Istenben való hit s a mely isteni tisztelt nélkül élne, úgy ép oly igaz az is, hogy nincs ember, nincs nép, melynek kebelén az ének fogékonysága be ne volna plántálva s mely szíve érzelmeit ne nyilvánítaná dallamos hangokban, egy szóval énekben. S bátran állithatom t. közgyűlés! hogy az ének felkarolása és ápolása párhuzamban áll a népek műveltségi stadiumával.

Ha nemzetünk művelődési történelmét átfutjuk, meggyőződünk arról, hogy nálunk az ének a nemzeti élet egyik legfőbb tényezője volt és — hál! Istennek maig is ez. Néptünk pár excellence dalra, énekre van teremtve. Minden örömet, minden buját, minden reményét, minden kétségeskedését dalba önti. Dalban van szerelmet, dal mellett temeti bánatát a gondtörő borb. S így volt ez régen is. A történelem eléggé beszél az igricekről, a hegedűsökről a lantosokról, sőt a pozsonyi kronika szerint a hét augsburgi menekült, az u. n. gyászmagyar egészen szt. István koráig sátorról sátorra járt és énekléssel kereste kenyerét. A középkoron át nemcsak királyi, de népi dalnokaink is voltak. Ének-mondóink a királyok viselt dolgait, a keresztény lovagkor hős tetteit zengték, de énekeltek gyászoló, tréfás és gunyos dalokat, sőt énekbe foglalták a törvényeket is.

S azt hiszem, régi igazságot ismételtek, midőn azt állítom, hogy ezen énekek úgy a hazafias, mint a tisztelés: felébresztésében és megszilárdításában nagyobb hatással voltak népünkre, mint akár a Tripartitum, akár a Corpus Juris vagy szóval akárminő törvény. A keresztény hittérítő a civilizálatlan embereket megnyerni óhajtván a kereszténységnek és így a civilizációnak, nem azazal kezdő emberi erőket felülmutató munkáját, hogy a kátét magoltassa be velők vagy az Eiffel torony kolosszális voltát fejtegesse, hanem egyszerűen egy szép, dallamos énekkel. S ha azok a vad testvéreink figyelnek, az éneket utánozzák és megtanulják, már szívükben meghódoltak. S a szív meghódítása után az ész is könnyebben hajlik.

S az ének épen ezen győző hatásának elérésében látom én a dal-egyletek célját és szükségességét. Régen-te, mikor az emberek gondolkodás és érzésmódja egyszerűbb, tehát — joggal mondhatom — tisztább volt, mikor az embert reggeltől estig nem kergette az élet-fenntartás nehéz munkája hol ide, hol oda, régen-te, mikor nem lakozott annyi érdek, annyi önzés, annyi hűn a kebelben, — régen-te, mikor még ideális czélokért is tudott lekesülni és élete fogytáig fáradni az ember, — régen-te — mondom — az ének, a dal talán nem is volt oly szükséges, mint ma. A költők által számtalanszor megénekelt amaz arany-korban az éneknek nem volt meg ama magasztos feladata, mint épen ma. De napjainkban, midőn száz meg százfelé kell észét és lép-teit irányítani, midőn a materialisztikus világnézet minden ideális vonást kitörölni iparkodik úgy az egyesek, mint az egész társadalom életéből: ma t. közgyűlés az ének elkerülhetlentül szükséges. Épen napjainkban hivatott az ének arra, hogy azt tegye, amit Krisztus Urunk tett a templom előcsarnokában kufarkodó árusokkal. Kikergette őket. Az ének is így cselekszik. A szívben tanyát vert önzést, érdekeket, gondokat kikergeti onnan, mert azok nem a szívbe való, ott nem tanyázhatnak. A szív szent hely, a hol csak nemes és szent eszmék lakozhatnak, — ezen nemes és szent eszméket pedig a vallás teremti s az ének, az Istentől minden emberbe oltott eme költői tehetség szilárdítja meg. —

Ezen általam halvány vonásokban vázalt eszmék indították városunknak egy számra, mint társadalmi állására nézve intelligens ifjabb osztályát arra, hogy egy magyar dalegyletet alakítson. Nemes elhatározás és szép érzületre való tett vala ez. Hiszen t. közgyűlés — ha igaz az, amit eddig mondtam, akkor ezen dalárda jogosultságát és szükségességét teljesen fölösleges bővebben indokolnom. Es városunknak egy ilyen dal-egyletre már régóta nagy szüksége vala. Ezen dal-egylet lesz hivatva arra, hogy észet és szívet nemesítsen, hogy érzületet és kedélyt finomítson. Ezen dal-egylet legfőbb feladataul azt tűzte ki, hogy a hazafisságot ápolja és szilárdítsa ott, a hol megvan, és beoltsa oda, a hol más és a magyar állameszmével talán ellenkező as. pirációk honoltak. Ezen dal-egylet kapcsolatban az em-kével tisztán magyar. Magyar dalt zeng, mely magyar szívből fakad. Ez jelszava, — ezzel indul utnak s ezzel fog — adja Isten! győzni.

S ezen győzelem elé én legalább szilárd reménységgel nézek. Dal-egyletünk élén oly férfi áll, kinek eddigi élete és működése városunknak anyagi és kulturális előhaladásának volt szánva. Ns. elnökünk buzgósága és ügyszeretete mindig támogatni fog. S ha hozzá teszem a tisztviselők és tagok lelkesültségét s büszkén hivatkozom és számítok egyuttal városunk minden jóért és nemesért érezni és áldozni tudó és akaró polgárainak nemeslelkűségére, akkor nincs ok a kétségbeesésre, de még kételkedésre sem. Dal-egyletünk lobo-gója már ki van bontva, utána tehát. Mi a dal-egyletnek vezető férfiai és működő tagjai itt ünnepelesen a t. közgyűlés színe előtt fogadást tesznek, hogy minden szavunk, minden dalunk az EMKE jelszávához híven Istenért, a hazáért s a királyért fog ég felé szállani. Isten minket úgy segítjen!!!

A közgyűlés ezek után bele bocsátkozott az alap szabályok tárgyalásába, mi igen sok időt vett igénybe. Oszvath János, Bigner Károly és Bigner József több ízben tartottak beszédet a tárgyalás folyamán és felszólalásaikkal nagyban hozzájárultak az eszmék tisztázásához. Legvíharosabb vitára adott alkalmat az alap szabálynak az a pontja, ahol arról volt szó, hogy a pártoló tagoknak adassék-e tiszteltetjegy vagy nem? A közgyűlés nemleg foglalt állást e kérdésben és le is szavazta a tiszteltetjegyet, de később be látván, hogy ez a körülmény a dal-egylet erkölcsi és anyagi reputációjának nem kis kárára lesz, — az alapszabály kérdéses pontját régi alakjába visszahelyezte.

Az alapszabályok letárgyalása után következett az ideiglenes tisztviselők megválasztása.

Titkárnál: Oszvath János, pénztárnokul: Papp György, mint gazda: Imre József választottak meg. —

Evvel egyidejűleg megválasztottak 8 választmány tagot is, még pedig Agota Balázs, Fehér Gerő, Pál Antal, Kovács János, Bigner Károly, Molnár János, Avéd Jákó és Jonász Gyula urakat. Az alapszabályok a Nagyméltóságú Belügyministeriumhoz fognak a jóvá hagyási záradék reávezetése céljából felterjesztetni mely után a dalegylet végleg megalakultnak tekintethető.

Meg kell jegyeznünk, mikép a dalegylet ének próbái nagy szorgalommal folynak s már is igen szép eredményt tapasztaltunk e téren.

Legközelebb március 15-én fog a dalegylet fel-lépni nyilvánosan.

Külföldi hírek.

A Panama komédiái.

A Carnot ellen indított hírlapi háboru mind élesebb kezd lenni. Az elnök Elysée-palotabeli környezete azt beszéli, hogy Carnot, mielőtt lemond, megkísérli a kamarát feloszlatni. A képviselőház folyosóin, hogy Menabrea, a volt párisi olasz nagykövet félmillió frankot kapott a Panama-társaság pénzéből és Freycinet kezéből vette át a pénzt. A Figaro feltűnést keltő cikkben követeli Carnot köztársasági elnöktől, hogy mondjon le rögtön. A lap azzal vádolja Carnot-t, hogy tudta régóta az egész Panamabotrány minden részletét s az üzelmeket halgatag jóváhagyással nézte. Követeli tehát Carnot-tól, hogy adjon felvilágosítást, ha személyesen nem is, legalább üzenet után.

A megsértett Franciaország.

Franciaország irányadó köreiből nagy feltűnést keltett, hogy Ferencz József király az első bécsi udvari balon nem szilárdította meg Decrais nagykövetet, holott a diplomáciai kar összes tagjait kitüntette megszólításával. Az udvarhoz közelálló körökből jelentik, hogy a király Franciaország mostani viszonyai miatt tartózkodott a nagykövet megszlításától, szakítva az eddigi szokásokkal, melyek szerint az uralkodó az összes külső államok képviselőivel vált-nénány szót a cerele-k alatt.

Ujdonságok.

— **A gyfvári Emke Dalegylet** f. hó 15-én megtartott első rendes közgyűlése után a dalárda tagjai körülbelül mintegy 35-ön, élén az elnökökkel, barátságos összejövetelt tartott a Hungáriában, mely alkalommal a megválasztott tisztviselőkre és a tagokra is szép felköszöntők hangzottak el.

— **Közgyűlés.** A gyfehérvári önkéntes tűzoltó egyesület f. év január 29-én d. e. 10 órakor tartja közgyűlését a laktanya helyiségben.

— **A gyfehérvári lövész egyesület** f. év február 5-én délután 3 órakor a tanácsház nagytermében közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjai tisztelettel meghívottak. Roska József főlövészmeister s. k. Bigner Károly jegyző s. k.

— **Az alsófehérmegyei** történelmi, régészeti és természettudományi egyesület f. hó 22-én délután tartja meg közgyűlését. A már oly sok szép eredményt elért és hasznos munkásságot kifejtő egyesület olvasóink kíváló pártolására ajánljuk.

— **A honvédelmi miniszter** magas rendeltetével a közös hadsereg és honvédség legénységének átvonulás alkalmával a szállásadók által kiszolgáltatandó étkezésért a katonai javadalmazásból fizetendő térítési összeget az 1893-ik évre az erdélyi részeken 19 forintban állapította meg.

— **Meghívó.** 1893 évi január hó 22-én este 8 órakor a „Hungaria“ disztermében táncvigalommal egybekötött tombola estély fog rendeztettni a gör. keleti egyház javára. — Szünetek alatt „kaluzser“ és „batuta“ táncz lesz. — Belépti díjak: szeméjegy 1 frt. családjegy 3 személyre 2 frt. Szíves felülfizetések a jótékony célra köszönettel fogadtnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Jegyek Czirlea S. Péter ur kereskedésében előre is megválthatók. — A rendező bizottság kéri a hölgyeket, hogy lehetőleg séta, esetleg román öltözkében jelenjenek meg.

— **Meghívó.** A gyulafehérvári Izraelita jótékony nőegylet javára a „Hungaria“ disztermében 1893 év február 1-8-ó napján zártkörű táncz-estélyt rendez. Belépti díj személyenként 1 frt. Családjegy 2 frt. Jegyek előre válthatók a meghívó előmutatása mellett. Fürst M. Dávid és Moreno K. urak divatútleiben Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté pontban 8 órakor. Az izraelita jótékony nőegylet tánczestélyei ösmereteseek jó birnevük-nél és fényességük-nél fogva, e meghívón kívül egyéb comeutárra nem szorulnak, miért? hát azon egyszerű oknál fogva, mert hölgyek rendezik. A jegyek igen nagy kelendőségnek örvendenek.

— **Megfagyott.** Acs János postakocsi 14-én virradóra Szászsebesre indult és az úton megfagyott. — A szerencsétlen ember míg Fejérvárra behozták kiadta a lelkét. — Egy külön ezimet kellene kezdenünk husz felkiáltó jellel, hogy: „Stojka Vueza nincs többé!!!“ Mert Stojka Vueza, ami házi koldusunk, és tolvajunk szintén megfagyott és a nélkül, hogy Acs Jánost utánozni akarta volna, ő is kiadta a lelkét. Szegény míg élt, mindig abban a véleményben volt, hogy őt a napszúrás fogja megölni s ime a hideg tél egy óriási keresztvonást húzott számításában. —

— **Tűz.** Borbándon 14-én éjjel Tóth György koresmáros háza kigyuladt és porrá égett. A ház súlyos fala valami úton a kemenczétől tüzet fogott és ez a gnylékony anyagban éjjelben lángokba csapott. Daczára annak, hogy a veszély váratlanul támadt emberéletben nem esett kár.

— **Farkas-saison.** — Valamint a tollas kalapnak, kalucsinak, azonkép a farkasoknak is meg van a maga saisonja. — Naponként érdekesebbnél érdekesebb eseményekről hall az ember. Itt megették egy kéményseprőt, amott két lábat találtak egy eszmaszárbán, az ember csakugyan nemi mer este kimozdulni a szobából. És e dologban csakugyan van valami, mert a farkasok már egészen a piacig besétálnak. 13-án délután 2 órakor Patitia Rubin helybeli ügyvédet szánkozás közben támadta meg egy farkas, Téri Géza törvényszéki joggyakornokot a vár kapujában lepte meg egy komondor kinézésű fenevad, pedig nem volt az; a IV-ik városrészben világos nappal egy cigányt szalasztottak meg ezek a meleg cigánypecsenyére éhező állatok és mikor a Bogdán Gusztáv inasa a veres fogadóba akart vízért menni, a hidon három farkast látott várakozó magatartásban. Lámkerék községben egy oláh embert egy farkas úgy nyakon talált marni, hogy a szegény ember a földre terült. — A farkas vérző fogaiban a czondrával elfutott s a szegény ember ijedtében megnémult. Beszéli hogy a „Fehérió fogadó“ udvarába is belátogattak a farkasok, — ahol tiszteséges fogadtatásban részesültek. Az is megtörténik,

hogy a sötétben egy egy gazdátlan kuvaszt farkasnak néznek, de hát utóvégre nem lehet minden négy lábú állat farkas. —

— **Haupttreffert csinált.** Fehér István városi kézbesítő és a tűzoltó banda hírneves nagy dobosa igen szereti az olyan kanári madarat, amelyik kevés kendermagot eszik, de annál többet énekel. Ez a körülmény arra indította, hogy a budapesti állatkert téli sorsjegyeiből többet vásároljon. — Csak hogy Fehérnek ezuttal ugynevezett „marha szerencséje“ volt a játékban. — Egy harezi kanári madár helyett megnyerte a főnyereményt egy nubiai elefánt alakjában. — Fehér a híre sürgönyzött az állatkert igazgatóságának, hogy az elefánttól lemond, mire azt a választ kapta, hogy az állatkert igazgatósága nincs abban a helyzetben hogy a főlöszeges és kisorolt állatokat tovább tartsa és élelmezze, egyébként az elefántot már vasutra tette. Az elefánt tehát utban van Gyulafehérvár felé. — Fehér oda nyilatkozott, hogy akár mi lesz, ő nem fog szóba állani az elefánttal. —

— **Papagály a piacon.** Verőfényes reggeli idő volt, a nap mosolygva nézte a nagy hőtömegeket a piacon, melyek mind ez ideig nem tudtak elolvadni emberek és asszonyok fagyoskodva szaladgáltak ide oda a csikorgó hidegben, hogy szükségleteiket hamarosan beszerezhessék; csak egy madár ült csöndesen a Fingerrhut trafikjának a küszöbén. — Az egyik lábát a szárnya alá huzta és a legnagyobb nyugalommal szemlélte a nyüzsgő piaci életet . . . nem lehet tudni mi-féle gondolatokat forgatott a fejében. — Zöld tollazatát egészen felborzolta s fark tollait időközönként kitért mint valami tarka japáni legyczót. — De nem sokáig ilhetett a zöld madár csöndes szemlélődésben, mert néhány furfangos oláh ember észrevette és boszút forralt ellene. Egy észrevétlen pillanatban egy monstrum báránybőr sapkát csaptak hozzá, és a zöld madár nagyott ugrott a levegőben, az oláhok kapkodtak utána mint Bernáth a menyőkö után, de már akkor a tulsó oldalon két fodrász legény irtóztató módon kergette a zöld madarat. Az egész piacon végig zugott a felbivás! „Fogják meg a papagályt!“ Végre egy kövér ember megcsipte s papagály farkát, s ekkor tünt ki, hogy ez a zöld madár nem papagály, nem is mamagály, hanem egy egyszerű fehér kotló, amelyik bele talált esni egy rézgáliczos hordóba. —

— **Borászati és szőlészeti előadást** tartott vasárnap délután a városháza nagy tanácstermében Dezső Miklós vándortanító, melyen igen sokan részt vettek szőlősgazdáink közül; — miután azonban ezen előadást többen elkésetten, igen sokan pedig éppen meg sem haligathatták, nem tartjuk feleslegesnek az előadást főbb vonásokban leírni, annyiival is inkább, mivel ezen hasznos tudnivalók egy szőlősgazdának sem fog-nak kárára esni. Az előadás főleg a peronoszpóra nevű szőlő betegség ismertetésére s az ez ellen való előleges védekezésre irányult. A peronoszpóra mint azt legújabbban mikroszkopikus vizsgálatok alapján megállapították, nem állat, hanem egy élősdű gomba, mely rendkívül kis időközökben óriás mennyiségben szaporodik s a légáramlatok útján a szőlő levél felső lapjára le hullván, ott azokon a kis nyílásokon melyeken a szőlő levél lélegzik begyökerezik és inficiálja az egész levelet. Az inficiálás a szőlő levél felső lapján történik, mikor a peronoszpóra sporája gyökeret fog, míg a betegség tulajdonképen a szőlő levél alsó lapján lép fel finom liszt szerű gombák kiverődésével. — Eső után sokkal nagyobb mérvben fogamzik meg a peronoszpóra, mivel a szőlő levelen végig gördülő esőcseppekkel a peronoszpóra csirái sokkal jobban meg tudnak fogamzani, s ilyen esetekben rendszerint a levél csipkés szélén mutatkozik a baj. Vannak érdekes betegségi tünetek pld. a felgömbülő leveleken; az esőcsepp a peronoszpóra csiráját a levéltőre viszi s az ott megfogamzván, daczára annak hogy a levél egészen zölden marad az egész levelet lesenyveszti. Nagyon természetes dolog, hogy ha a peronoszpóra a szőlőtőke összes leveleit elpusztítja, — a termés is elmarad, ezért szükséges ezen szőlő betegség ellen idejekorán a kellő óvintézkedéseket megtenni. Még egyszer hangsúlyoznunk kell, hogy az óvintézkedések csak „ideje korán“ érnek valamit, mert ha a peronoszpóra, amely pedig 48 óra alatt tökéletesen ki tud fejlődni, tért foglal, biába való minden, ha figyelembe vesszük, mikép ezen betegség ellen nem gyógyszerünk, csak óvszerünk van. Az az óvszer többféle. — Ilyen az „Azurin“ nevű folyadék vagy pedig a „bordeauxi keverék“, melyet intenzívításánál fogva talán még a legelőnyösebben lehet használni. Kedves szolgálatot véltünk teljesíteni olvasóinknak ha ezen óvszer elkészítését megösmertettük. — Mindenekelőtt meg kell jegyeznünk, hogy ezen óvszerket csakis fa vagy réz edényekben lehet elkészíteni, mivel a vas vagy bádóg ezen óvszer egyik elemét képező kék gáliczkő által megtámadtatik. A „bordeauxi keverék“ elkészítésének elemei és aránya a következő: 2 kilo kék gáliczkövet összetörve 6 liter langyos víz-

ben, ugyancsak 2 kilo oltatlan meszet 14 liter vízben feloldunk, azután a két folyadékot összetöljük és jól megkeverjük, s hozzá adunk még 80 liter vizet. — Az így elkészített folyadék képezi azután azt az óvszert, melyet a szőlő leveleire kell permeteznünk, hogy a peronoszpóra csirái ott gyökeret ne verhessenek. — A permetezés fecskendőkkel történik, nagyon természetesen, hogy ezen fecskendők csakis rézből vagy fából érnek valamit, ezt azért hangsúlyozzuk ezuttal is, mivel igen sok visszaélés történt már befestett vas, bádóg készítményekkel. A legjobb fecskendők a Wermeser és az Eklayr félé, melyeket a „budapesti magyar gazdák szövetségénél“ lehet megrendelni. A permetezés két ízben történik u. m. az első visszavágás előtt, mikor 5-ik levelében van a termő és makfa, — a második pedig a másodszori gyomlálás után mikor a magfák meg lettek hagyva. Kisebbsz gazdák, kik nincsenek abban a helyzetben, hogy 20—30 ftos fecskendőt vásárolhassanak, — a permetezést nádséppel is végezhetik, a dolog lényege annyi levén, hogy a szőlő levelek evvel a gáliczkő oldattal meg legyenek praeparálva. Dezső Miklós megígérte, hogy a permetezés idejében újra el fog jönni s akkor a permetező készüléket s a permetezés módját is be fogja mutatni az érdeklődő szőlősgazdáknak. — ik.

— **A hölgyek ajánlatainak** kétségtelenül jó nagy részök van a Brandt Richard gyógyszerész valódi svájci labdacainak, melyek dobozonként 70 kr. a patikában kaphatók, mai közkedveltségében; a men, nyíben a labdacsook biztos, kellemes s egyáltalában legkevésbé sem fájdalmas hatásuknál fogva a nők köréből minden e fajta szert kiküszöböltek s mint a sok köszönőlevél bizonyítja, emésztési zavarokban, szívdobogás, vértorlás, fejtájás, székrekedés stb. ellen hasznátalnak. Főraktár; Budapest, Török József patikája, Király-u. 12.

Szerkesztői üzenetek.

Pál János urnak. *Érmihályfalva.* Ön a szerkesztőség útján azt a furcsa kérdést intézte hozzám, hogy van-e nekem mint e lap kölmunkatársának ideálm? — erre van szerencsém a következőkben válaszolni. Én három asszonnyal állok levelezésben. — Gyönyörű, karesu isteni teremtesek; — ha nem hiszi el, bármikor megmutathatom arczképeiket. — Mondhatom élethűen vannak lefényképezve. Remékl irnak és szellemesek, s mind a három rajongásig szereti a férjét a nélkül, hogy ezeknek csak sejtelmök is volna róla.

Berta égszínkék, Irén halvány rózsaszín és Margit chocoaládé színű levél papírokon ír . . . s amiben meg-egyeznek, az csupán az Ylang-Ylang illat, az én kedvenz parfüme illatom, melyet előtők „kedvessé tenni iparkodtam. Berta a dunántúl, Irén a dunáninnen, Margit a tiszántúl én pedig a tiszáninnen lakom; az én összekötéseim egész Magyarországot behálózzák. —

Csöndes pillanataimban olykor azon a furcsa ötleten ábrándoztam, hogy melyik tetszik nekem a legjobban? Berta szőke, kékszemű és sneidig, — elegánsul czigarettázik.

Irén olajbarna színű, ragyogó hogárszemekkel és karesu mint egy özike; Margit halavány s a haja olyan vörösbe átolvado talán, mint a hosszú vékony szálú illatos kir dohány, — a szemei zöldes macska szemek, az ujjacskaí finomak, mint a veszte szűzekké, néha köhéccsel s talán vért is köpött . . . az ajkai olyan halványak, mintha viaszkból volnának.

Különös dolog! nem bírok megállapodásra jutni . . . ezek az asszonyok mind, mind tetszenek nekem. Vannak különös theoriáim. A léányok elfoglaltsága és számító tervezgetései teljesen elidegenítettek maguktól s én az asszonyokhoz pártoltam. — Ezek bizonyos tekintetben ki vannak elégitve a világgal, nem terveznek és számítanak, — nekik csak egy vágyuk van, az időt kellemesen eltölteni s ebben én is osztozom velök. Az ideális lelkek szellemi kiegészülése az egyetlen dolog, — melynek a mindenséget be kellene töltenie. —

Nagy kedvem volna, hogy theoriáimat kifejtsem, de a rövidség, a tudákkosság, a hosszadalmasság, az unalmaság gyanujába keverhetne, én pedig mindenesfőlt arra törekszem, hogy minden megjegyzés és utógondolatot feleslegessé tegyek az embereknek.

Röviden szólva: én három asszonnyal, három kedves, gyönyörű teremttéssel levelezésben állok a nélkül, hogy valamelyikbe szerelmes volnék. Erkölcsei tisztességem esorbát soha sem fogok ejteni, — ezt sokan nem fogják érteni, — de nem tehetek róla. — Én a megköötött házassági köteleket a legszentebb dolognak tartom, a mi csak e földön létezik. —

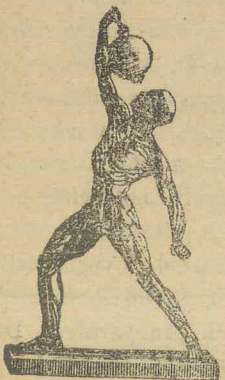
De elég! Most veszem észre, hogy mentegőözni akarok, — holott okom sincs rá. — Sokat mondtam, holott megjegyeztem, hogy rövid leszek. — Theoriákat érintettem, holott a theoriákat kerültem.

Ha egy művész, de ilyen ma már bajosan akad — e három asszony szépségéből, bájából bővös összhangba hozna egy alakot, s ebben összegezné mindazt a szépséget, mely megosztottam e három nőben van, — akkor úgy érzem a sentimentalismus feltartóztatlanul a földre teperne. —

De! ez lehetetlen, — volna még egy módja a dolognak, ha t. i. mind a három atkarolhatnám forrón . . . de ez már csak azért sem volna keresztülvihető, mert az egyik a dunántúl, a másik a dunán innen, a harmadik a tiszántúl, magam pedig a tiszán innen lakom. — Nemde kissé naiv volt? Sebaj!

Nyílttér*)

Egész selyem, mintázott Foulárdokat (mintegy 450 különböző fajban), méterenként 85 kr. 3 frt 65 krig — valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket 45 krtól 11 frt 65 krig szállít — sima, kockás, csikos, virágos, damasztolt minőségben (mintegy 240 féle dispositio és 2000 különböző szín és árnyalatban) szállít postabér és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. kir. udv. szállító) **selyemgyára Zürichben**. Minták postafordulóval küldetnek. Svajczba címzett levelek 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

A Napszálloda helyiségében.

Utolsó héten látható

KOCKA

nagy világhírű **anatomiai és pathológiai múzeuma és panoptikuma**

leszállított belépti díj mellett.

Belépti díj ugyanis mind a két részre a panoptikumba és az anatomiai múzeumba 20 kr. személynként; osztályonként 10 kr. Tehát ne mulassza el senki ezen rendkívüli nagy tanulmányos kiállítást megtekinteni. Különösen felemlítendő csoportok a felső I. Vilmos Frigyes volt német császárnak nyakoperációja, úgy Napoleon Lajos herceg meggyilkoltatása a Zulukafferek által.

Ezer-egy év című regé világából Zeiler tanár készítménye Hamburgból, ugyancsak a különféle népfajok tára; az anatomiai múzeumból felemlítendő a gyermeknek fejlődése fokozatokat, míg tökéletesen ki nem fejlődik, a különféle szülészeti segédelmek, a hírneves Sumzay csodaszülött ikrek, kik 62 évig éltek egymással összenőve halálukáig és azonkívül még sok számos tanulmányos példány.

Reméljük, hogy a n. é. k. ezen rendkívüli nagy tanulmányos kiállítást utolsó héten csak hétfőig még átható, meg fogja tekinteni.

Pénteken, utoljára, a nők részére.

A n. é. k. becses pártfogását kérve marad mély tisztelettel

Az igazgatóság.

*E rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget nem vállal el a — Szerk.

Hirdetések.

Gyulafehérvári: Fröhlich Gyula gyógyszerárúháza.
Szécsenben: Reinhard J. C. gyógyszerárúháza.

Ártalmatlan Gyomorcsoppek

Az ártalmatlan gyomorcsoppek a gyomorbetegségek, mint az étvágytalanság, émelygés, hasi fájdalom, savanyú felbőgés, hasmenés, gyomorfájás, felesleges nyálkázás, székrekedés, és egyéb gyomorbetegségek gyógyítására alkalmasak. A csoppek a gyomrot tisztítják, és a gyomorsav mennyiségét szabályozzák. A csoppek a gyomrot erősíti, és a gyomorsav mennyiségét szabályozzák. A csoppek a gyomrot erősíti, és a gyomorsav mennyiségét szabályozzák.

Dr. József Gyógyász
Budapest, Király utca 12. sz.
A végyógyászat és a kórházban a legújabb módszerek alkalmazásával, melyeknek birtokában a legnehezebb eseteket is gyógyítani lehet. A csoppek a gyomrot tisztítják, és a gyomorsav mennyiségét szabályozzák. A csoppek a gyomrot erősíti, és a gyomorsav mennyiségét szabályozzák.

KALODONT

Sargfélé hatóságilag vizsgálatott

(A fogak szépsége)
elismert nélkülözhetlen
fogtisztító-szer.

Aromatikus felfrissítő és nagyon alkalmas utazásokon.

Bel- és külföldön nagy sikerrel bevezetve.

Alkalmas bepakolása, olcsósága és tisztasága folytán, udvarok, nem sség és egy-szerű polgári házakban találhatók.

utánzásoktól

A legjobb óvszer fertőztető betegségek ellen.

Elismerő levelek a legfelsőbb körökből.

Minden gyógyszerárúknál kapható.

136 — 22

Ára 35 kr.

Die

meisten durch Erkältung entstehenden Erkrankungen können leicht verhütet werden, wenn sofort ein geeignetes Hausmittel angewendet wird. Der Anker-Pain-Expeller hat sich in solchen Fällen als die

beste Einreibung

erwiesen und vielfach bewährt. Er wird mit gleich gutem Erfolge bei Rheumatismus, Gicht und Gliederreissen, als auch bei Kopfschmerzen, Rückenschmerzen, Hüftweh usw. gebracht und

ist

deshalb in fast jedem Hause zu finden. Das Mittel ist zu 40 kr., 70 kr. und fl. 1.20 die Flasche in fast allen Apotheken zu haben. Da es minderwertige Nachahmungen gibt, so verlange man ausdrücklich

— Richters Anker-Pain-Expeller. —

Sok pénzt

kereshetnek tisztességes és megbízható egyének törvényesen kiállított részletek és sorsjegyek elárúsítása folytán, kik bankházunkkal összeköttetésbe lépni akarnak.

Üzletünk 25 év óta áll fenn szilárd alapon.

Magas jutalék vagy fix fizetés mellett. Ajánlatok intézendők

betéti társaság

Dirnfeld-testvérek

Bankházánál
Budapest, Fűdő-utca 4. sz.

G 1—5

GANZ és TÁRSA

vasöntő és gépgyár-részvénytársulat

Budapest és Leobersdorfban Bécs mellett, ajánlja

városi hatóságok, valamint a nagy közönség figyelmébe világszerte kitűnő hírnévnek örvendő

váltakozó áramú elektromos rendszerét,

mely lehetővé teszi, hogy még a jó távol eső vízesések erejét is felhasználhassák akár egész városok vagy ipari vállalatok világítására akár gépek hajtására. Nagy haszonnal alkalmazák ezen rendszert bányákban és olyan gazdaságokban, hol sürgős munka idején éjjel is dolgoznak.

GANZ és TÁRSA vasöntő és gépgyár-részvénytársulat ajánl továbbá:

Gépeket és készülékeket köszén, ércz vagy nemes ércz fejtésére,

Keményöntésű- és acélkerekeket bányacsillékhöz s egész csillékhöz, kerékpárokat Halmay szabadalma szerint bányavasutak s egyéb ipari vasutak számára, nem különben mindenféle vasúti kocsikat.

Keresztezéseket és kerekeket kéregöntésből s acélból.

Kéregöntésű zúzóporfákat, kéregöntésű hengereket és hengergyűrűket aprító gépekhez és golyós zúzómalomokat,

Hengerszékeket kéregöntésű hengerekkel, melyek még kisebb malomokban is előnyösebben dolgoznak, mint a malomkövek; valamint egész malomberendezéseket.

Gépeket papir, farost és cellulose gyártásra.

Turbinákat a helyi viszonyok szerint szerkesztve, pontos szabályozással.

Gáz- és petroleum-motorokat, álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrel.

Fricióos kapcsolókat s dynamotereket.

Sz. 380—1892. 7 1—1

Arverési hirdetmény.

Alólírott kiküldött végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102 § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári-bécsi kir. járásbíró 4524. 175 187/92 számú végzése által bécsi Henter Michail végrehajtató javára helyi Herceferder Roza ellen 54 frt 51 kr. tőke, ennek 1892 év szeptember hó 18-ik napjától számítandó 6% kamatai és egyéb törvényes járulékaik követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírósággal lefoglalt és 329 frt 05 krra becsült különféle bolti apró szatocs fűszer áru cikkek, úgy külön házi butorok, ágyneműk, nőruhák és szodaviz készítő gépből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 4762—1892 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis Gyulafehérvárat a fent írt alperesnél lakóházánál leendő eszközökre 1893-ik év Január hó 24-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-sa értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólírt kiküldőnél vagy írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni, mivel különben joguk nem fog tekintetbe vétetni.

A törvényes határidő ezen hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számított.

Az elárverezendő ingóságok vételára 1881 évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Gyulafehérvárat 1893-ik évi Január hó 4-ik napján.
Hajós István kir. bírósági végrehajtó.

BUTOR

Solid készítmény, bámulatos olcsó árak.

Nagy választék.

Teljes berendezésnél ármérséklés.

Házassági kelengyék izléses kivitelben olcsóbb mint bárhol.

Jelinek B. A. és fia.

Budapest VII. Kerepesi ut. 8. a Pannónia szállodaival szemben.

5 1—1

BRAZAY KÁLMÁN SÓSBORSZESZ

készítménye.

SÓSBORSZESZ

gyors enyhítést eszközöl; csúszos szaggatás, fagyás, fog- és fejfájdalmak, szemgyengeség, bűzlések, zsugorok stb. ellen; de különösen a b-dörzsölés-kenő gyűrő gyógy-módnál (massage) igen jó hatásnak bizonyult. Fogtisztító szerül is igen ajánlható, a mennyiben a fogak fénnyét elősegíti, a foghúst erősíti és a száj szagátalan izzadást elűzi, a száj elpárolgása után, valamint ajánlatos a száj fejmossa is, a fejdegek erősítésére, a fejkörpá-képződés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Ára egy nagy üveggel 90 kr., egy kisebb üveggel 45 kr.

Brázay Kálmán

Budapest, IV. Múzeumkörút 23. szám.

Kapható Gyulafehérvárat: Szentgyörgyi Mór, Salmen F., Jakabfy Albert, Fried Sámuel, Megay Gyula, Fröhlich Gyula, Nagy József, Holstein Sámuel, Fingerhut Jakab, Misselbacher J. B.-nál.

149. 3—2.